

שמור

אגף מז"ת ותהליך השלום
טל' 02-303515

י' באדר תשנ"ד
21 בפברואר 1994
110.74

913870

אל: סגן שר החוץ
סמנכ"ל מז"ת ותהליך השלום

מאת: יו"ר ק.ע. לפליטים

הנדון: המו"מ הרב-צדדי - פליטים: אחמ"ש - מפגש המומחים להגדרת המשפחה
(תוניס, 7-8 בפברואר 1994)

1. עוד לפני המפגש בתוניס, היה ברור כי שתי גישות תעמודנה זו מול זו: הגישה הערבית, שתשתדל להרחיב את היריעה עד כמה שניתן ולהתוות קריטריונים שישראל תידרש לאמץ, ומצידנו - היצמדות לכללים הקבועים לאיחוד משפחות.
2. הפלסטינים עשו מאמצים מירביים להכין את הקרקע לאימוץ גישתם, בין היתר ע"י הכנת הדו"ח של האגודה לזכויות האדם בישראל והפצתו, מתוך רצון להפוך אותו לאחד מנושאי הדיון. כן ביקשו לצרף למשלחתם - אפילו בצורת משקיף אילם - את עו"ד אוסאמה אל-חלבי, ערבי ישראלי. עוד לפני המפגש הודענו בצורה נחרצת ששני הדברים לא מקובלים עלינו. בליט ברירה, הם קיבלו את עמדתנו.
3. נוכח מאמצייהם החוזרים ונשנים להרחיב את היריעה, החלטתי על נקיטת טקטיקה האומרת כי גם אנו נרחיב את היריעה מצידנו: יישום העקרון של איחוד המשפחות בשני הצדדים, כשהבסיס יהיה המפרנס. המשמעות מבחינתם היתה מרחיקת לכת: לא עשיתי זאת בעצמי, אלא ביקשתי שהמומחים ירמזו על אפשרות כזו. רמז זה עורר התרגשות בקרב המשלחות הערביות ובאיחוד הפלסטינית. בשלב זה התערבתי בעצמי בדיונים כדי להרגיע את האוירה ולהחזיר את הדיונים לפסים הרצויים לנו.
4. להלן מספר נקודות הראויות לציון:
  - א. בהודעת הסיכום כל צד הציג את הגדרתו למשפחה. מול התפיסה הפלסטינית "המורחבת", הצגנו מצידנו נוסחת "בני הזוג והילדים הקטינים". כידוע, נוהג האחמ"ש הוא בני זוג וילדים עד גיל 16 ולא עד גיל 18. עם זאת, צויין במפורש כי אספקטים של המשפט הבינלאומי יילקחו בחשבון תוך התחשבות במציאות בשטח.

- ב. לפניה של היו"ר הצרפתי, שעשה זאת לבקשת המשלחת הפלסטינית, חזרתי על מחוייבותנו לאשר 2,000 פניות לאחמ"ש לשנה, דהיינו של 5,000 עד 6,000 נפש.
- ג. המשלחות הערביות הצטערו על מיעוט ההתעניינות במפגש, דבר שמצא את ביטוי במספר הקטן של המשתתפים: 10 משלחות בלבד: צרפת, שתי נותנות החסות, קנדה, יוון (יו"ר תורן של האיחוד האירופי), 4 משלחות ערביות (תוניסית, פלסטינית, ירדנית ומצרית) ומשלחות זו.
- ד. נציג FAFO הופיע כמומחה כשברור שהארגון ישמש יותר ויותר כמי שאמון על איסוף וריכוז הנתונים. הופעת נציג ססו"ת, שהופיע כמומחה, היתה שקולה יחסית.
- ה. המפגש הסתיים באירה טובה ונינוחה, תוך הבנה שהמגעים מהסוג הזה יימשכו. נושא "הגדרת המשפחה" אישר כי שני העמים אינם מכירים זה את זה מספיק. לפיכך נוצרה הבנה שיש לנצל את ההזדמנות כדי לנסות לקיים מפגשים שיאפשרו לשני העמים להכיר זה את זה טוב יותר ולא רק בנושא המשפחה אלא בכל הנוגע לאספקטים השונים של החברה ושל חי היום-יום. הצרפתים הביעו נכונות לסייע בכך.
5. לא אסיים בלי לציין את הסיוע שהושיטו לנו הצרפתים בכל המישורים, בכלל זה השגריר ואנשי צוותו. "הרועה" בז'ולה, שמונה כשגריר ארצו בירדן, ניסה מדי פעם לעשות מחוות כלפי הנציג הירדני אחמד קטנאני, אך בסיכומו מילא את תפקידו בצורה אובייקטיבית ויעילה.
- הנציג האמריקני דוד ס. אברמוביץ, גילה רצון לעזור ועזר. הוא התייצב לצידנו בענין העו"ד הערבי הישראלי ומצא בסוף את הפתרון: ישיבה מחוץ לאולם עם אזניות שאיפשרו לו לעקוב אחרי הדיונים. התוניסים היו חביבים ביותר. אציין עוד כי במשלחתם היו שני מומחים: פרופסורים שהשמיעו שתי הרצאות שהיו נוחות לנו יותר מאשר התיזות שהציגו המומחים הצרפתים.

בסיכום

נצטרך לשקול אם יש מקום לפעילות נוספת מצידנו עד לכינוס מליאת הקבוצה שיהיה בקהיר ככל הנראה, בשבוע השני של חודש מאי.

יתכן ויהיה מקום למגע מוקדם, בנוסף לזה ש"מחזיק הפטיש" מתכוון לקיים, עם נציגי FAFO, כדי להבטיח שאיסוף הנתונים בנוגע לפליטים ייעשה תוך תיאום מירבי עימנו ולא יישען רק או בעיקר על מקורות ערביים או האוהדים אותם. כן יש לשקול שיחות מקדימות עם אנשי האיחוד האירופי, שכידוע נטלו על עצמם לעודד פעילות כלכלית בקרב הפליטים ובאיחוד קידום הסקטור של עסקים קטנים, ועד כמה שידוע טרם עשו דבר בנדון.

את השיחות עם האירופים ניתן לקיים בעת המפגש שמתכנן היו"ר הקנדי, או לאחריו.

רצ"ב:

1. סיכום הדיון שהוגש ע"י היושבי-ראש המשותפים, הצרפתי והתוניסי.
2. דו"ח שהכין מר יהודע חיים לאחר ישיבת הסיכום של המשלחת.
3. סיכומים שהכינו שלושת חברי המשלחת האחרים, כל אחד מנקודת ראותו.
4. רשימת חברי המשלחות.

ב ב ר כ ה,

יוסי הדס

העתק: לשכת שר החוץ
לשכת המנכ"ל
תא"ל פרדי זך
רכז ק.ע. לפליטים